
**VEJLEDNING
TIL LÆSEKREDSE
AARHUS KOMMUNES
BIBLIOTEKER
AAKB.DK**

VEJLEDNING TIL LÆSEKREDSE
Aarhus Kommunes Biblioteker 2012

Vejledning til læsekredse er
udarbejdet af Lone Bæk Neimann i
samarbejde med Aarhus Kommunes
Biblioteker

Layout: ITK Design
Tryk: Chronografisk

INDHOLD

4 **Introduktion til vejledningshæftet**

5 **Hvordan starter du en læsekreds?**

Hvordan finder du medlemmer til en læsekreds?

Hvor skal I mødes?

6 **Valg af bøger**

Hvordan kan læsekredsen forløbe

7 **Forberedelse inden et læsekredsmøde**

Anmeldelser og forfatterportrætter

8 **Drejebog til ordstyreren**

Kort analysemodel

9 **Hvad kan biblioteket gøre for en læsekreds?**

Læsekredslånerkort

Læsetasker

10 **Tematisk læsekredshæfte**

God vind i læsekredsene

INTRO

Introduktion til vejledningshæftet

Aarhus Kommunes Biblioteker bugner af læsekredse, og nye læsekredse kommer hele tiden til. På bibliotekerne vil vi gerne hjælpe både nye og gamle læsekredse godt på vej ind i den fælles oplevelse af litteraturen.

Dette vejledningshæfte er lavet som et støttemateriale til de mange nye læsekredse, der starter op og som et opslagsværk til de læsekredse, der allerede er i fuld gang.

Du vil kunne finde gode råd og vejledning om, hvordan man starter en læsekreds op, hvad man laver i en læsekreds, og hvorledes en læsekreds fungerer.

Herudover vil der være en masse links til gode websider for anmeldelser og forfatterportrætter og en introduktion til bibliotekets tilbud til læsekredse, eksempelvis læsetasker, læsekredslånekort og læsekredshæfte.

Du kan også læse mere om Aarhus Kommunes Bibliotekers tilbud til læsekredse på: www.aakb.dk/litteratur eller søge råd og vejledning på dit lokale biblioteket – vi hjælper altid gerne.

Held og lykke i læsekredsene og god læselyst.

Hvordan starter du en læsekreds?

Vil du gerne tale med andre om dine læseoplevelser, så kunne en læsekreds måske være noget for dig.

I en læsekreds mødes en gruppe læsere ca. en gang om måneden for at diskutere en udvalgt bog. Her er der rig mulighed for at udveksle tanker om bøger, sammenligne og give dit besyv med om bøgernes hovedpersoner, miljøskildringer, temaer og meget andet.

Er du på udkig efter en læsekreds, men ved du ikke, hvor du skal lede, så er her råd at hente.

Hvordan finder du medlemmer til en læsekreds

Når du er på udkig efter en læsekreds, kan du spørge venner, kolleger, familie og bekendte, om de vil deltage i læsekredsen. Det kan styrke sammenholdet eller skabe nye forbindelser at lære hinanden at kende som *læsemakkere*.

Du kan også lave et opslag til biblioteket, Føtex, den lokale sportsforening eller måske på din arbejdsplads eller lignende. Et opslag kan eksempelvis indeholde oplysninger om, hvor og hvornår du ønsker at starte en læsegruppe, hvilken type læse-

makkere du søger, hvilke bøger eller emner, du interesserer dig for samt tilmeldingsoplysninger med enten en mailadresse eller et telefonnummer.

På Litteratursiden.dk kan du finde: *Læsekredse tæt på dig*, hvor der er mulighed for at være med i en læsekreds såvel fysisk som virtuelt: www.litteratursiden.dk/laese-klubber/taet-paa.

Vær også opmærksom på bibliotekernes læsekredsarrangementer. Spørg på det lokale bibliotek eller undersøg på bibliotekets hjemmeside, om der er nye initiativer for læsekredse på vej.

Der er flere forskellige muligheder for at finde læsekredse. **Litteratursiden.dk** og **Dr.dk** har online læsekredse hvor man læser og diskuterer bøger efter genre. Du deltager i læseklubberne ved at skrive indlæg på hjemmesiden.

Læs om de virtuelle læsekredse her: www.litteratursiden.dk/laeseklubber & her www.dr.dk/Nyheder/Kultur/Laeseklubber/

Hvor skal I mødes?

Ofte mødes læsekredse privat, på caféer eller på biblioteket, men kun fantasien sætter grænser. Læsekredse har mulighed for at mødes mange forskellige steder, som aftales indbyrdes medlemmerne i mellem. I er også altid velkomne til at spørge på

bibliotekerne, om de har mulighed for at stille lokaler til rådighed.

Her er adresser over caféer i Aarhus, hvor læsekredse er meget velkomne:

- **Fairbar**, Nørre Allé 66, 8000 Aarhus C, Tlf. 3 168 4466
- **Løve's Bog- og Vincafé**, Nørregade 32, 8000 Aarhus C, Tlf. 2783 1633
- **Café Englen**, Studsgade 3, 8000 Aarhus C, Tlf. 8613 0644
- **Sigfreds Kaffebær** i Vangsgaards Boghus, Ryesgade 3, 8000 Aarhus C, Tlf. 8618 0816
- **Café Kaffegal**, Nørregade 40, 8000 Aarhus C, Tlf. 5053 0010 (bedst ml. kl. 11-17)
- **Lynfabrikken**, Vestergade 49B, 8000 Aarhus C, Tlf 8730 0075

Valg af bøger

Når I skal vælge bøger til læsekredsen, kan I starte med at indkredse nogle kriterier. Vælg eksempelvis, at I i læsekredsen vil læse klassikere, bøger fra et bestemt årti, ny dansk litteratur eller omdiskuterede udenlandske værker. I kan lade valg af bøger gå på skift i læsegruppen.

Der kan hentes inspiration til bogvalget i litteratursiden.dk's temalister, hvor der kan søges efter bøger med bestemte emner for eksempel: *kærlighed, skilsmisse, mødre og døtre, USA, 1968, lyrik, Aarhus osv.*

Se: www.litteratursiden.dk/temaer.

Den generelle erfaring fra læsekredse er, at bøger med en vis tyngde fungerer bedst, når bøgerne skal diskuteres. Krimier er skøn underholdning, men efterlader sjældent et behov for efterfølgende at diskutere indholdet med andre.

I kan også hente inspiration i bibliotekernes læsetasker, hvor bøgerne er udvalgt af biblioteket. Du kan læse mere om læsetaskerne i afsnittet: *Læsetasker* i dette vejledningshæfte

Hvordan foregår et læsekredsmøde

Hvordan en læsekreds forløber, kan være forskelligt fra læsekreds til læsekreds, men som ny læsekreds kan det være godt at have nogle guidelines at gå ud fra.

Aarhus Kommunes Biblioteker har udformet en drejebog til ordstyreren for læsekredse, som læsekredsen eventuelt kan bruge som fremgangsmåde under et læsekredsmøde. Der er også en kort analysemodel, som kan være et andet godt redskab til at styre sig gennem bogsnakken.

Forberedelse inden et læsekredsmøde

Mange oplever, at det er en god idé med

lidt forberedelse inden et læsekredsmøde. Den første forberedelse er selvfølgelig at læse bogen godt og grundigt igennem. Der kan eventuelt tages noter undervejs, så du ikke glemmer dine første betragtninger.

I kan lade det gå på tur at skaffe anmeldelser og forfatterportrætter og skiftes til at være ordstyrer ved møderne. Ordstyreren kan forberede en introduktion af bogen og en række indledende spørgsmål, så samtalen kommer godt i gang.

I kan forsøge jer med flere forskellige måder at gøre det på og finde ud af, hvad der passer bedst ind i jeres gruppe.

Se drejebog og analysemodel på side 8 i dette hæfte.

Anmeldelser og forfatterportrætter

Anmeldelser og forfatterportrætter kan benyttes til inspiration. Nogle læsere er begejstrede for at læse anmeldelser og forfatterportrætter, inden de læser bogen, mens andre hellere selv vil danne sig en mening om bogen først.

Nedenfor præsenteres en række links til websider, der indeholder anmeldelser og forfatterportrætter:

- **www.litteratursiden.dk** er bibliotekernes fælles litteraturside, der byder på inspiration i form af anmeldelser, temalister,

oplysninger om forfattere og analyser af klassiske værker.

- **www.infomedia.dk** giver adgang til Danmarks største artikeldatabase. Her kan i søge i avisernes boganmeldelser. Der er adgang til databasen fra biblioteket. Hvis i er oprettet som brugere på Bibliotek.dk., kan I yderligere få adgang til avis anmeldelser hjemmefra.
- **www.litteraturnu.dk** har anmeldelser og artikler skrevet med en litterær vinkel. Her er også fokus på de skæve bøger og dem, der trykkes i mindre oplag.
- **www.bogrummet.dk** anmelder både nye og gamle skønlitterære udgivelser og biografier. Her findes desuden oplysninger om forfatteres udgivelser og oversigter over modtagere af litterære priser.
- **www.forfatterweb.dk** er et forfatterleksikon med uddybende og aktuelle artikler om både udenlandske og danske forfattere. Her er informationer om værker og biografiske oplysninger.
- **www.adl.dk** Arkiv for Dansk Litteratur styres af Det Kongelige Bibliotek og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab.

Her er fokus på klassisk dansk litteratur fra 1100-tallet med Saxo som første repræsentant til 1938 med Gustaf Munch Petersen som seneste. I arkivet kan der søges informationer om forfatter, litterære periode og titel.

Drejebog til ordstyreren:

Hvordan åbner I en samtale om bogen?

- Start med en hurtig runde, hvor alle kan komme med deres første umiddelbare oplevelse af bogen
- Lad herefter ordstyreren introducere bogen med et kort oplæg – evt. med udgangspunkt i anmeldelser og et kort forfatterportræt
- Måske glider samtalen om bogen herefter helt af sig selv – ellers kan I lade samtalen gå frem efter analysemodellen nedenfor.
- Det kan være en god idé at lade ordstyrerposten gå på skift fra gang til gang

Kort analysemodel

For at åbne en tekst kan det være en hjælp at bruge nogle analytiske redskaber. At analysere er at undersøge tekstens elementer i dybden. I kan zoome ind på fortælleren, genren, personerne eller måske måden, hvorpå teksten er skrevet. Det afhænger af både bogen og ikke mindst jeres måde at

læse bogen, hvor fokus lægges. Foki kan være forskellig fra læser til læser, og en tekst kan analyseres med forskellige øjne. At vores læseoplevelser og analyser er forskellige er netop en af grundene til, at det er så spændende at tale sammen om læseoplevelserne. De emner, I optages af ved en tekst, er den måde, I læser teksten på. Nedenfor er et eksempel på en simpel analysemodel:

- **Hvilken type roman er det?** F.eks. historisk, fantasy, romantisk, krimi-, spøgelses-, socialrealistisk roman o. lign.
- **Handling?** Giv et referat med dine egne ord!
- **Analyse af tekstens problemer:** Hvilke problemer rejses i teksten? Løses de? Kan de overhovedet løses? Er de involverede personer opmærksomme på eller skyld i problemerne?
- **Tid?** Hvor lang tid strækker handlingen sig over? Er handlingen beskrevet kronologisk? Eller springer den i tid?
- **Sted?** Hvor foregår handlingen? Og hvordan beskrives stederne/omgivelserne?
- **Personkarakteristik?** Hvem er hoved- og bipersoner? Alder? Udseende? Job? Væremåde? Holdninger? Selvfølelse? Din opfattelse af personen?
- **Fortællersynsvinkel?** Jeg-fortæller? Alvidende fortæller? Kan vi stole på fortæl-

- leren? Eller er han utroværdig?
- **Tema?** Hvad er det vigtigste, bogen handler om? Og hvad handler den også om?
 - **Sproglige virkemidler?** Er der noget særligt at bemærke ved sproget? Bruges sproget til at skabe en bestemt effekt? Gøres der eksempelvis brug af mange svære ord, symboler eller ironi?
 - **Fortolkning** At fortolke er at samle de dele, I har analyseret i nogle overordnede strukturer. Ofte viser analysen, at teksten er bygget op omkring et eller flere overordnede modsætningspar. Eksempelvis: had/kærlighed, harmoni/ubalance, Kultur/natur? Kan du med udgangspunkt i analysen finde nogle modsætningspar, der sætter fokus på, hvilke problematikker teksten kredser om?
 - **Perspektivering?** Ligner teksten noget andet, du har læst? Kan du relatere teksten til den litteraturhistoriske periode? Hvilke tanker sætter bogen i gang hos dig?

Analysemodellen er inspireret af analysemodellen på www.opgavebutikken.dk

Hvad kan biblioteket gøre for en læsekreds?

Aarhus Kommunes Biblioteker hjælper meget gerne læsekredsene godt i gang.

Vi hjælper med at reservere bøger og vejleder i litteraturvalg. Vi har også en række tilbud til læsekredse såsom et særligt lånerkort og læsetasker. I er altid velkomne til at spørge bibliotekarerne til råds.

Læsekredslånerkort

Læsekredse kan få oprettet et læsekredslånerkort, så det er læsekredsen og ikke én person, der låner bøgerne. Der vælges en kontaktperson, som får oprettet lånerkortet. Med læsekredslånerkortet er det muligt at låne mange eksemplarer af den samme bog.

Læsetasker

Bibliotekerne har et særligt servicetilbud til læsekredse i form af en læsetaske, der indeholder ti ens bøger og en mappe med anmeldelser, forfatterportrætter m.m. Udvalget spænder vidt fra den smalle til den brede litteratur, men er alt sammen bøger, som vi vurderer kan fungere godt i en læsekreds. Læsetasken skal reserveres hos personalet og kan lånes i seks uger. Læsetasken kan reserveres til en bestemt dato, og kontaktpersonen får besked per mail, når den er klar til afhentning. Læsetasker udlånes og afleveres ved bibliotekernes skranke.

Spørg efter læsetaskerne på bibliote-

kerne eller søg dem frem på bibliotekets hjemmeside: www.aakb.dk ved at skrive *læsetasker* i søgefeltet.

Via linket herunder kan du se, hvilke læsetasker, der er til rådighed lige nu:

www.aakb.dk/ting/search/læsetaske

Tematisk læsekredshæfte

Aarhus Kommunes biblioteker laver ca. en gang om året et tematisk læsekredshæfte. Her beskrives en række oplagte læsekredstemaer, eksempelvis nordisk litteratur, klassikere og ung dansk prosa.

I læsekredshæfterne kan du finde inspiration til temaer og bøger. Spørg efter læsekredshæfterne på bibliotekerne eller søg dem frem på bibliotekets hjemmeside: www.aakb.dk ved at skrive *læsekredshæfte* i søgefeltet.

God vind i læsekredsene

Der findes et hav af muligheder for at lave læsekredse. Det gælder blot om at vælge eller skabe den læsekreds, der passer til dig. Du ved bedst selv, om du har lyst til at deltage i en læsekreds, hvor I mødes fysisk, eller om du har bedre tid til at engagere dig bag pc-skærmen via en online læsekreds. Måske har du tiden, læselysten og overskuddet til at deltage i både en fysisk og en virtuel læsekreds.

Uanset målgruppe, alder, køn, interesse, temperament og viden, så er der et væld af læsegrupper at vælge imellem – og der findes også en til dig!

Aarhus Kommunes Biblioteker håber, at vejledningshæftet har givet dig inspiration med i bagagen til læsekredse og ønsker dig og din læsekreds held og lykke.

God læselyst.

Kender du Litteraturklubben?

Bibliotekerne i Aarhus har en Litteraturklub for alle os, der holder af at læse og opleve litteraturen. I Litteraturklubbens månedlige nyhedsbrev modtager du litteraturtilbud, tips om litterære arrangementer og inspiration. Meld dig ind her: www.aakb.dk/litteraturklubben/tilmelding

Aarhus Kommunes Biblioteker

litteratur [**klubben**]

KULTUR OG
BORGERSERVICE
Aarhus Kommune